

Atvasinātas publiskas personas “Latvijas Organiskās sintēzes institūts” nolikums

I. Vispārīgie jautājumi

1. Atvasināta publiska persona “Latvijas Organiskās sintēzes institūts” (turpmāk – Institūts) ir Izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esošs valsts zinātniskais institūts. Ministrs Institūta pārraudzību īsteno ar Izglītības un zinātnes ministrijas starpniecību.
2. Institūta darbības mērķis ir nodrošināt zinātnisko darbību medicīnas, sabiedrības veselības, inženierzinātņu un tehnoloģiju, kā arī dabaszinātņu nozarēs atbilstoši valsts noteiktajai zinātnes un tehnoloģijas attīstības politikai.
3. Institūts ir pētnieciska organizācija, un tā pamatdarbība ir veikt fundamentālos pētījumus un rūpnieciskos pētījumus kā arī plaši izplatīt šādu darbību rezultātus mācību, publikāciju vai zināšanu pārnesei veidā.
4. Oficiālajā sarakstē vienlīdzīgi lietojami šādi Institūta nosaukumi:
 - 4.1. latviešu valodā - Latvijas Organiskās sintēzes institūts, saīsinātais nosaukums OSI;
 - 4.2. angļu valodā - Latvian Institute of Organic Synthesis, saīsinātais nosaukums LIOS.
5. Institūta juridiskā adrese: Aizkraukles iela 21, Rīga, LV-1006.
6. Institūtam ir savs zīmogs, logo, devīze, bilance un savi norēķinu konti kredītiestādēs.

II. Institūta funkcijas, uzdevumi un tiesības

7. Institūta stratēģiskā specializācija atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas publicētajam dokumentam „Revised field of science and technology classification in the Frascati manual” ir:
 - 7.1. medicīnas un veselības zinātņu grupas (3. grupa) bāzes medicīnas apakšgrupas (3.1. grupa) farmakoloģijas un farmācijas, kā arī medicīnas ķīmijas apakšnozare;
 - 7.2. medicīnas un veselības zinātņu grupas (3. grupa) medicīniskās biotehnoloģijas apakšgrupas (3.4. grupa) apakšnozares - ar veselību saistītā biotehnoloģija; tehnoloģijas, kas paredz manipulācijas ar šūnām, audiem, orgāniem un organismu kopumā (medicīniskā apaugļošana); tehnoloģijas, kas paredz DNS, proteīnu un fermentu darbības noteikšanu un to, kā šī darbība ietekmē slimības sākšanos un veselības saglabāšanu (ģenētiskā diagnostika un terapeitiskās intervences pasākumi (farmakogenomika, gēnu terapija)); biomateriāli (saistībā ar medicīniskajiem implantiem, ierīcēm, sensoriem);
 - 7.3. dabaszinātņu grupas (1. grupa) ķīmijas zinātnes apakšgrupas (1.4. grupa) organiskās ķīmijas apakšnozare;

- 7.4. dabaszinātņu grupas (1. grupa) bioloģijas zinātnes apakšgrupas (1.6. grupa) bioķīmijas un molekulārās bioloģijas, kā arī bioķīmisko pētniecības metožu apakšnozare;
- 7.5. Inženierzinātnes un tehnoloģijas grupas (2. grupa) materiālzinātnes apakšgrupas (2.5. grupa) biomateriālu, fotonikas materiālu, kā arī inteligento materiālu un struktūras apakšnozare.
8. Institūta darbība atbilst Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas 3. virzienam "Nozares ar nozīmīgu horizontālo ietekmi un ieguldījumu tautsaimniecības transformācijā", 6. prioritātei "Zināšanu bāze (Bioekonomika; Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas; Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas; Viedā enerģētika, IKT)" un 2. specializācijas jomai "Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas".
9. Atbilstoši Eiropas Savienības Saimnieciskās darbības statistiskajai klasifikācijas sistēmai NACE (2. redakcija) Institūta pamatdarbība atbilst nozarei 72.19 "Pārējo pētījumu un eksperimentālo izstrāžu veikšana dabaszinātnēs un inženierzinātnēs".
10. Institūta vīzija ir kļūt par vienu no Eiropas līderiem ķīmijā un biomedicīnā, kurā dzimst un attīstās spilgtas personības, zinātniskas idejas un jauni produkti.
11. Institūta misija ir risināt globāli nozīmīgus jautājumus, lai uzlabotu cilvēka dzīves kvalitāti un veselību.
12. Institūtam ir šādas funkcijas:
 - 12.1. veikt fundamentālos un lietišķos pētījumus sabiedrības veselības, ilgtspējīgas ķīmijas un tehnoloģiju jomās atbilstoši stratēģiskajai specializācijai;
 - 12.2. atklāt un attīstīt jaunas zāļvielas, biomateriālus, biomedicīniskās zondes, viedos materiālus, sintēzes metodoloģijas, kā arī atjaunojamo resursu valorizācijas metodes, lai nodrošinātu medicīnai, bioekonomikai, lauksaimniecībai un citām tautsaimniecības nozarēm nepieciešamos produktus, tehnoloģijas un pakalpojumus, t.sk. sniegt pētnieciskos un ar pētniecisko darbību saistītus pakalpojumus;
 - 12.3. attīstīt zinātnē balstītu augstāko izglītību, iesaistīt Institūta pētnieciskajā darbībā bakalaura, maģistra un doktorantūras programmu studentus, kā arī īstenot zinātniskās kvalifikācijas pilnveidošanas un mūžizglītības pasākumus Institūta stratēģiskās specializācijas nozarēs;
 - 12.4. organizēt savu darbu sabiedrības interesēs, apzinot sabiedrības aktuālās vajadzības, kā arī informēt sabiedrību par savu darbību, par zinātnisko pētījumu virzieniem un iespējām, veicinot pētniecības darbu izvēli atbilstoši zinātniskā darbinieka interesēm un Institūta iespējām;
 - 12.5. nodrošināt radīto zināšanu un tehnoloģiju pārnesi;
 - 12.6. attīstīt starptautisko sadarbību zinātnē;
 - 12.7. veikt citas ar zinātnisko darbību saistītas funkcijas atbilstoši Institūta stratēģiskajai specializācijai.
13. Lai īstenotu noteiktās funkcijas, Institūts veic šādus uzdevumus:

- 13.1. izstrādā, vada un īsteno valsts un starptautiskos projektus un programmas;
- 13.2. izstrādā un īsteno programmas un pasākumus zinātniskās kvalifikācijas pilnveidošanai;
- 13.3. izstrādā zinātnes, augstākās izglītības un inovāciju politikas priekšlikumus;
- 13.4. veido un uztur pētniecisko infrastruktūru;
- 13.5. veicina fundamentālo un lietišķo pētījumu rezultātu praktisku izmantošanu;
- 13.6. sniedz pētnieciskos un ar pētniecisko darbību saistītus pakalpojumus;
- 13.7. attīsta sadarbību ar citām augstākās izglītības un pētnieciskajām organizācijām, t.sk. attīsta un veido jaunas sadarbības ar citām Latvijas un starptautiskām augstākās izglītības un pētnieciskajām organizācijām, kā arī uzņēmumiem;
- 13.8. īsteno zināšanu un tehnoloģiju pārneses pasākumus, t.sk. zinātniskas konferences, seminārus un lekcijas;
- 13.9. veicina studējošo un zinātnisko darbinieku karjeras izaugsmes pasākumus, t.sk. mobilitāti;
- 13.10. garantē akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību (Institūts nodrošina pētniecības darba brīvību, ja šī brīvība nav pretrunā ar citu personu tiesībām, šo Nolikumu un normatīvajiem aktiem);
- 13.11. veic citus Institūta zinātnisko darbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

14. Institūtam ir šādas tiesības:

- 14.1. pieprasīt un saņemt no valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos no privātpersonām, Institūta uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju;
- 14.2. atvērt nodaļas, filiāles, pārstāvniecības;
- 14.3. slēgt līgumus ar fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī veikt citas juridiskās darbības saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, citiem Latvijas Republikas likumiem un šo Nolikumu;
- 14.4. izsludināt konkursus, pirkt un pārdot kustamo un nekustamo īpašumu, dažādu mantu un vērtspapīrus kā arī ņemt aizņēmumus un sniegt garantijas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un atbilstoši Institūta darbības mērķiem;
- 14.5. veikt Institūta profilam atbilstošu saimniecisko darbību, kuras ienākumi ir ieskaitāmi Institūta budžetā un peļņa ieguldāma Institūta pamatdarbībā, t.sk. citās komercsabiedrībās atbilstoši Institūta attīstības mērķiem;
- 14.6. saņemt ziedojumus, dāvinājumus, ārvalstu finansiālo palīdzību, kā arī piedalīties projektu konkursos, lai piesaistītu finanšu līdzekļus;
- 14.7. būt par prasītāju un atbildētāju tiesās;

- 14.8. veikt citas Institūta zinātnisko darbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktās darbības.

III. Institūta pārvalde

15. Institūtā ir šādi pārvaldes orgāni:
 - 15.1. Pilnsapulce;
 - 15.2. Zinātniskā Padome;
 - 15.3. Direktors.
16. Institūtu pārvalda zinātniskā institūta zinātnieku koleģiāla institūcija — Zinātniskā Padome un tās ievēlēts Direktors.
17. Institūta lēmēj institūcija ir Institūta **Zinātniskā Padome**, kuru uz četriem gadiem ar vienkāršu balsu vairākumu ievēlē Institūta zinātnieku Pilnsapulce (turpmāk – Pilnsapulce).
18. Institūta Zinātniskās Padomes kompetenci nosaka Zinātniskās darbības likums un Institūta Zinātniskās Padomes nolikums, kuru apstiprina zinātnieku Pilnsapulce.
19. Institūta Zinātniskās Padomes kompetencē ietilpst:
 - 19.1. lēmumi par Institūta reorganizāciju vai likvidāciju;
 - 19.2. Institūta nolikuma un budžeta apstiprināšana;
 - 19.3. lēmumi par Institūta kapitālsabiedrību dibināšanu, reorganizēšanu vai likvidēšanu, kā arī lēmumi par dalību biedrībās, nodibinājumos un kapitālsabiedrībās;
 - 19.4. Institūta zinātniskās darbības galveno virzienu apstiprināšana dibinātāja izraudzītajā zinātnisko pētījumu nozarē;
 - 19.5. Direktora ievēlēšana un zinātniskās darbības vadības amatpersonu apstiprināšana;
 - 19.6. personu ievēlēšana akadēmiskajos amatos;
 - 19.7. jautājumu ierosināšana un izlemšana par vadošā pētnieka, pētnieka vai zinātniskā asistenta atcelšanu no amata pirms pilnvaru beigām;
 - 19.8. iekšējo zinātnisko konkursu un motivācijas shēmu nolikumu apstiprināšana;
 - 19.9. Institūta Zinātniskās Padomes sekretāra apstiprināšana;
 - 19.10. zinātnisko darbinieku izvirzīšana apbalvojumiem;
 - 19.11. Institūta zinātnisko projektu rezultātu un starprezultātu izvērtēšana;
 - 19.12. Institūta konsultatīvo padomju nolikumu un sastāva apstiprināšana;
 - 19.13. Institūta Zinātniskās Padomes priekšsēdētāja un viņa vietnieka ievēlēšana un lēmuma pieņemšana par atstādināšanu no amata.

20. Institūta **Direktors** ir augstākā amatpersona, kas īsteno institūta vispārējo administratīvo vadību un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv Institūtu.
21. Institūtu pārvalda Direktors, kuru uz pieciem gadiem ievēlē Zinātniskā Padome.
22. Institūta Direktors pilda Zinātniskās darbības likumā un citos Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un funkcijas, t.sk.:
 - 22.1. Institūta administratīvās, organizatoriskās un materiāltehniskās funkcionēšanas nodrošināšana;
 - 22.2. Institūta finanšu līdzekļu un tam īpašumā, valdījumā vai lietošanā nodotās valsts mantas daļas pārvaldīšana un atbildība par to izmantošanu;
 - 22.3. Institūta Zinātniskās Padomes pieņemto lēmumu īstenošana;
 - 22.4. Institūta attīstības programmu apstiprināšana.
23. Direktors nav tiesīgs pieņemt lēmumus, kas ietver zinātnisko pētījumu izvērtējumu.
24. Institūta Direktoram var būt vietnieki.
25. **Pilnsapulce** sastāv no zinātņu doktoriem (t.sk. Ph.D). Pilnsapulce ir tiesīga lemt, ja tajā piedalās divas trešdaļas no kopējā Institūta zinātnieku skaita. Zinātnieku Pilnsapulci sasauc pēc Institūta Direktora, Zinātniskās Padomes priekšsēdētāja iniciatīvas vai arī gadījumā, ja to pieprasa vismaz desmit procenti Institūta zinātniskā personāla (vadošie pētnieki, pētnieki, asistenti). Pilnsapulces darbību protokolē Zinātniskās Padomes sekretārs.
26. Institūta darbības izvērtēšanai un attīstības plānošanai var tikt veidotas konsultatīvās padomes. Institūta konsultatīvo padomju locekļu ievēlēšanas un atsaukšanas kārtību nosaka Institūta Zinātniskā Padome. Institūta konsultatīvās padomes darbojas saskaņā ar nolikumu, kuru apstiprina Zinātniskā Padome.

IV. Institūta finanšu līdzekļi un manta

27. Institūta īpašumā, valdījumā un lietojumā var būt zeme, kustamais, nekustamais un intelektuālais īpašums, kā arī naudas līdzekļi.
28. Institūta īpašumu veido:
 - 28.1. kustama un nekustama manta, kas Institūtam dāvināta, nodota vai ko Institūts iegādājies par paša līdzekļiem;
 - 28.2. par valsts budžeta līdzekļiem iegādātā manta;
 - 28.3. Institūta intelektuālais īpašums;
 - 28.4. nekustamais īpašums, ko Institūtam bez atlīdzības nodevusi cita atvasināta publiska persona vai valsts. Nekustamais īpašums ierakstāms zemesgrāmatā kā Institūta īpašums;
 - 28.5. naudas līdzekļi, kas iegūti no privātā un/vai publiskā sektora.

29. Institūtam ir tiesības rīkoties ar savu īpašumu Institūta Nolikumā norādīto mērķu sasniegšanai un funkciju veikšanai.
30. Institūts saņem šādu valsts finansējumu:
 - 30.1. no valsts pamatbudžeta zinātnei;
 - 30.2. no līdzekļiem, kas paredzēti noteiktu mērķu (piemēram, programmu vai projektu) realizēšanai.
31. Institūts rīkojas ar Institūta īpašumā vai valdījumā esošo mantu saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.
32. Institūta darbinieku atalgojumu nosaka saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, citiem Latvijas Republikas saistošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī Institūta darba samaksas noteikšanas kārtību, ko apstiprina Direktors.
33. Institūta Direktors izstrādā, un Zinātniskā padome apstiprina kārtību, kādā izgudrotājs saņem atlīdzību no mantisko tiesību uz izgudrojuma saimnieciskās izmantošanas (komercializācijas) rezultātā gūtajiem ienākumiem. Mantiskās tiesības uz Institūta darbinieku radītajiem izgudrojumiem kā arī Institūta intelektuālā īpašuma pārvaldības kārtību (t.sk. kritērijus, pēc kuriem Institūts izvērtē izgudrojuma patentspēju un attiecīgā izgudrojuma saimnieciskās izmantošanas (komercializācijas) potenciālu, kā arī kritērijus, pēc kuriem Institūts izvērtē reģistrēta patenta turpmākās uzturēšanas nepieciešamību) nosaka Zinātniskās darbības likums, citi saistošie normatīvie akti, kā arī Institūta intelektuālā īpašuma pārvaldības politika, ko apstiprina Institūta Direktors.

V. Institūta darbības tiesiskuma nodrošināšana un pārskatu sniegšana

34. Institūta darbības tiesiskumu nodrošina Institūta Direktors. Institūta Direktors nodrošina Institūta funkciju un izdevumu sekmīgu izpildi kā arī ir atbildīgs par iekšējās kontroles un risku vadības sistēmas izveidošanu un darbību.
35. Institūta darbinieku izdotos administratīvos aktus, vai faktisko rīcību normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu Institūta Direktoram. Institūta Direktora lēmumu var pārsūdzēt tiesā.
36. Institūta Direktora izdotos administratīvos aktus, vai faktisko rīcību var apstrīdēt Izglītības un zinātnes ministrijā, iesniedzot iesniegumu Izglītības un zinātnes ministram. Izglītības un zinātnes ministrijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā.
37. Publiskos pārskatus un ziņojumus par Institūta darbību un piešķirto budžeta līdzekļu izlietojumu Institūts sniedz normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apjomā.